

1975. MÁJ 27.
Esti Hírlap

MEGÚJUL A VÉN MULATÓ

Hölgyet, urat befalaztak

Friss fenyőillat száll a Moulin-ben. A kőművesek után asztalosok dolgoznak a Nagymező utcai öreg — 91 évesnek is tisztelhetjük — mulató ifjításán. Még friss a fenyőfa-, a festékszag a bordó tapétás falak között. A páholyok — a hajdani szeparék — mellvédjén a mandolinos gavallér- és florentinkalapos hölgy gipszfigurák frissen festve, aranyozottan ismét ragyognak. Közülük azonban néhány gavallér, s fodros, masnis szoknyás hölgy örökre eltűnt szemünk elől. A hatalmas álmennezezet mögött a bon-táskor — óriási dróthálózat tartja a mulató festett egét — több ilyen díszítést, hölgyet, urat találtak; ott-hagyták, a mennezezzel ismét befalazták.

1

Szakál Mihály, a fiatal üzletigazgató vezet az építkezésen. „Év elején, amikor zártunk, egyszerű felújításra gondoltunk — tapétázás, szőnyegezés, a fűtés, a szellőzés korszerűsítése —, de aztán, amikor hozzákezdtünk! Megbontottuk a színpadot, s kiderült: az egész szerkezet elkorhadt. A színpadot bővítettük, a nagy parkettből forgóparkett lesz. Új asztalokat, nehéz, márványlapú asztalokat rendeltem, a székek helyett fotelek lesznek. A konyhát is átalakítottuk.”

Vagyis, mint régen volt.

„A Moulin-ben — mondja a fiatal igazgató — nem lehetett vacsorázni.”

Hát a Somossy Orfeumban?

Azért mondom, hogy 91 évesnek is tisztelhetjük, mert őst, a Somossy Orfeumot 1884 áprilisában nyitották meg. Igaz, nem éppen ebben az épületben, de ugyanezen a helyen. S már akkor is a Nagymező utcának nevezett utcában. Mert a Nagymező utcát sem így hívták, Grosfeldert volt a neve. De ahogy a város krónikása, Agai Adolf, a Porzó tudósít bennünket: „...azok a jó

Itt volt régen
a Somossy

Bővebb színpad,
forgóparkett

A Moulin
története

hazafiak és rossz nyelvészek, akik kegyeletes szívvel, de értelem nélkül a Freudenthal utcából Örömvölgy utcát csináltak”, úgy magyartították, szó szerint fordították a Grosfeldert Nagymezőre, holott Freudenthal is, Grosfelder is rég elhalt érdemes pesti polgár volt.

2

Kilencvenegy esztendeje ez az orfeum még földszintes, ódon épületben kápráztatott, nézőtere felett szabadon húzódtak a vastraverzek, amelyek a tetőt tartották, mégis: a millenniumhoz közeledő fővárosban micsoda görög-tűzzel világított! „Pazar, gazdag kiállítás a Somossyban!” Az uniformisos kosztümöket Somossy Károly Tillertől rendelte, aki Pesten — operettvilág, címeket vásárolni lehetett — a San Marino-i főkonzul volt. A 90-es években aztán Európa legelső színházépítő cégével, a bécsi Felner és Helmerrel építette fel Somossy — egy esztendő alatt épült! — a világvárosi Orfeumot, a mai Fővárosi Operettszínház épületét. Itt volt primadonna Carola Cecilia (a bácskai nábob Lazarovics égette bankóit érte, Lazarovics letörve Párizsban egy cigánybanda bögőhor-dozója lett), itt léptek fel a Barisson-lányok, angolul énekeltek, s Pest szennáz-

ciója: szoknya nélkül, csak úgy, trikóharisnyában táncoltak! Somossy után — ő is tönkrement — az új gazda a mulatót Fővárosi Orfeumra keresztelte. Itt debütált Baumann Károly, Gyárfás Dezső, a Gyafi, aki franciásan zsenek ejtve a g-t énekelte: „Zsiga, Zsiga, Bergerék Zsigája / Páratlan az elozsancája...”

Tizenkilencben gyermekszínház lett az Orfeumból, majd operettszínház.

3

A Moulin mai helyén az orfeum éjszakai lokálja, kávéháza volt. Előbb Munczy Lajos primás játszott itt, majd a kunkori bajszú Vörös Elek bolondította a dámákat hegedű-játékával. Az Orfeum-kávéházban görögök még nem voltak, de ahogy a korabeli tudósítások szóltak: „A vendégek a pávaszerűen mozgó, elegáns buffethölgyekben gyönyörködhetnek.” Néhány szépség neve fennmaradt. Heydady, Bauer Stefi, Thekla, Schwarz Mici, s Mágnes Elza karrierje is innét indult.

Volt vacsora régen is; a szép buffethölgyek szolgáltattak fel. De egy főpincérről is megemlékezik a krónika. Jani főpincérről. „Elegáns ember volt és külön jellegzetessége, hogy sohasem számolt többet még a részeg vendégnek sem.”

Moulin Rouge-nak 1928 óta nevezték.

— Rostonsülteket és grillételeket szolgálunk majd fel — mondja a fiatal igazgató. — És újdonság lesz még: a műsorokat nem mi, „házilagosan” rendezzük. Az Országos Rendező Irodának adtuk megbízást erre. A mi hivatásunk nem varietérendezés. Nekünk jó ételeket, jó kiszolgálást kell adnunk. Ez a mi mesterségünk.

Kőbányai György